

IX. Styrelsen för folkbiblioteket och läsesalen.

Den af styrelsen för folkbiblioteket och läsesalen till Stadsfullmäktige afgifna berättelsen för år 1901 är, med undantag af längre fram intagna tabeller, af följande innehåll:

„Vid *hufvudinrättningen*, Richardsgatan 3, har biblioteket under år 1901 varit för allmänheten tillgängligt hvarje dag, med undantag af långfredagen, julaftonen och juldagen samt tiden från den 11 juni till den 31 Augusti, då det jemlikt Styrelsens beslut af den 11 September 1900 hölls öppet tre dagar i veckan, nämligen måndagar, onsdagar och lördagar (midsommardagen, som inföll på en måndag, var biblioteket stängdt). Den dagliga utlåningstiden har varit densamma hela året om, nämligen söcknedagar kl. 5—8 e. m. samt sön- och helgdagar kl. 4—7 e. m. Inalles var biblioteket under året öppet 314 dagar.

Bibliotekens
öppenhållande.

Vid *Sörnäs filial* har biblioteket hållits öppet kl. 6—9 e. m. alla söcknedagar utom onsdagar, samt sön- och helgdagar kl. 4—7 e. m.; men under sommaren (Juni—Augusti) endast tisdagar, torsdagar och lördagar kl. 6—9 e. m. Långfredagen, julaftonen och juldagen var biblioteket stängdt. Antalet utlåningsdagar var under året 272.

Vid *Tölö filial* har biblioteket öppenhållits samma dagar som hufvudbiblioteket utom under sommaren (Juni—Augusti), då det var för allmänheten tillgängligt endast hvarje fredag. Äfven påskdagen var biblioteket stängdt. Utlåningstiden var som förut kl. 5—7 e. m. (sommartid 6—8). Antalet utlåningsdagar under året var 282.

Antalet utgifna boklån företer under år 1901 en stegring större än under något föregående år af Inrättningens verksamhet. Sålunda utgäfvos vid hufvudbiblioteket 117,225 lån, mot 102,843 år 1900; vid Sörnäs filial 17,332 lån, mot 15,025 år 1900, samt vid Tölö filial 1,505 lån mot 1,203 år 1900. Inalles uppgick lånens antal vid samtliga inrättningar under år 1901 till 136,062, mot 119,071 år 1900 och 103,704 år 1899. Medeltalet lån per utlåningsdag utgjorde vid hufvudbiblioteket 373,3, vid Sörnäs filial 63,7, vid Tölö filial 5,3, sammanlagdt 442,3. Motsvarande siffror för år 1900 äro: 339; 57; 4; 400. Af lånen betalades vid hufvudbiblioteket 74,125 (1900: 64,805) för gången, medan 39,976 (1900: 35,423) utgäfvos på halfårsabonnement och 3,124 (1900: 2,615) på månadsabonnement; vid

Lånerörelsen.

Sörnäs filial utgäfvos 13,151 (1900: 11,171) lån betalda för gången, 3,692 (1900: 3,239) på halfårsabonnement och 489 (1900: 615) på månadsabonnement; vid Tölö filial 1,366 (1900: 1,046) betalda för gången, 124 (1900: 106) på halfårs- och 15 (1900: 51) på månadsabonnement. Inalles betalades sålunda vid samtliga tre inrättningar 88,642 (1900: 77,022) lån för gången, medan 43,792 (1900: 38,768) utgäfvos på halfårs- och 3,628 (1900: 3,281) på månadsabonnement. Af de utlånade böckerna voro: vid hufvudbiblioteket 76,585 (65,33 %) svenska och 40,640 (34,67 %) finska; vid Sörnäs filial 6,039 (34,85 %) svenska och 11,293 (65,15 %) finska; vid Tölö filial 870 (57,81 %) svenska och 635 (42,19 %) finska; sammanlagdt 83,494 (61,36 %) svenska och 52,568 (38,64 %) finska. Motsvarande siffror för år 1900 äro: vid hufvudbiblioteket 65,721 (63,90 %) svenska och 37,122 (36,10 %) finska böcker; vid Sörnäs filial 5,026 (33,45 %) svenska och 9,999 (66,55 %) finska; vid Tölö filial 591 (49,13 %) svenska och 612 (50,87 %) finska; sammanlagdt 71,338 (59,91 %) svenska och 47,733 (40,09 %) finska. Detaljerade statistiska tablåer öfver utlåningen medfölja denna berättelse.

Af de från hufvudbiblioteket under året utgifna lånen äro 58 ännu icke återställda, nämligen från Februari månad 2, Mars 6, April 7, Maj 16, Juni 5, Juli 4, Augusti 7, September 6, November 2 och December 3. Af lånen från Sörnäs filial äro 4 utestående, nämligen från September 1 och December 3; från Tölö filial likaledes 4, nämligen 1 från April, 2 från Maj och 1 från September. Summa utestående lån: 66.

Förändringar i
bokförrådet.

De förändringar bokförrådet undergått under året framgå af följande tablå:

A f d e l n i n g	A n t a l v o l y m e r				
	Den 1 Jan. 1901	Afskrifna 1901	Tillkomna 1901	Ökning 1901	Den 1 Jan. 1902
Svenska	16,722	244	1,584	1,340	18,082
Finska	10,326	137	1,058	921	11,247
Summa	27,068	381	2,642	2,261	29,329

Gåfvor.

Med gåfvor har Inrättningen ihågkommits af Poststyrelsen, Industri-
styrelsen, Helseovårdsnämnden, medicinalrådet J. A. Florin, rådman Edv.

Bergh, kamrer V. Jacobson samt en person som undanbedt sig omnäm-
nande i årsberättelsen.

Af trycket har under år 1901 utgifvits: 1:o) tvenne nya, komplette-
rande kataloger öfver litteratur tillgänglig å läsrummet, den ena omfat-
tande böcker på svenska och främmande språk, den andra finska böcker:
2:o) en ny katalog öfver samtliga vid ingången af år 1901 å finska ut-
låningsafdelningen tillgängliga arbeten; samt 3:o) tilläggs-katalog för sven-
ska låneafdelningen, omfattande året 1900.

Kataloger.

Inkomsten af lånerörelsen vid biblioteken har varit följande:

Inkomster.

M å n a d	Vid hufvud- biblioteket		Vid Sörnäs filial		Vid Tölö filial		Summa	
	<i>Fr.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fr.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fr.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fr.</i>	<i>ni.</i>
Januari	669	50	96	50	12	70	778	70
Februari	565	17	83	95	8	45	657	57
Mars	648	75	105	55	10	85	765	15
April	556	11	84	05	9	75	649	91
Maj	476	30	68	85	6	65	551	80
Juni	303	20	47	10	2	—	352	30
Juli	293	—	49	35	3	20	345	55
Augusti	342	—	50	55	4	60	397	15
September	602	58	62	55	4	85	669	98
Oktober	653	20	91	20	9	05	753	45
November	641	15	92	35	6	25	739	75
December	569	70	97	10	7	55	674	35
Summa	6,320	66	929	10	85	90	7,335	66

Dessa summor fördela sig på följande hufvudposter:

	Vid hufvud- biblioteket			Vid Sörnäs filial			Vid Tölö filial			Summa		
	Antal	<i>Fr.</i>	<i>ni.</i>	Antal	<i>Fr.</i>	<i>ni.</i>	Antal	<i>Fr.</i>	<i>ni.</i>	Antal	<i>Fr.</i>	<i>ni.</i>
Lån betalt för gång å 5 p.	74,125	3,706	25	13,151	657	55	1,367	68	35	88,643	4,432	15
Halfårsabonnemement å 1 mk	1,202	1,202	—	99	99	—	5	5	—	1,306	1,306	—
Månadsabonnemement å 25 p.	366	91	50	60	15	—	6	1	50	432	108	—
Transport	—	4,999	75	—	771	55	—	74	85	—	5,846	15

	Vid hufvud- biblioteket			Vid Sörnäs filial			Vid Tölö filial			Summa		
	Antal	Fmk	ni.	Antal	Fmk	ni.	Antal	Fmk	ni.	Antal	Fmk	ni.
Transport	—	4,999	75	—	771	55	—	74	85	—	5,846	15
Plikter à 50 p.	1,869	934	50	167	83	50	15	7	50	2,051	1,025	50
Sv. kataloger à 5 p. .	173	8	65	8	—	40	1	—	05	182	9	10
” ” à 10 p.	212	21	20	72	7	20	—	—	—	284	28	40
” ” à 20 p.	84	16	80	—	—	—	1	—	20	85	17	—
” ” à 60 p.	129	77	40	—	—	—	—	—	—	129	77	40
Finska kataloger à 5 p.	118	5	90	38	1	90	—	—	—	156	7	80
” ” à 10 p.	9	—	90	66	6	60	—	—	—	75	7	50
” ” à 15 p.	92	13	80	—	—	—	—	—	—	92	13	80
” ” à 25 p.	134	33	50	18	4	50	—	—	—	152	38	—
Extra inkomst.	—	208	26	—	53	45	—	3	30	—	265	01
Summa	—	6,320	66	—	929	10	—	85	90	—	7,335	66

Under år 1900 utgjorde inkomsten af lånerörelsen vid hufvudbiblioteket Fmk 5,745: 60, vid Sörnäs filial 890: 55, vid Tölö filial 68: 95; summa 6,705: 10.

Läsesalarnas
öppenhållande.

Läsesalarna vid hufvudinrättningen hafva under året hållits öppna hvarje dag utom midsommaraftons-, midsommar-, julaftons- och juldagen, tidningssalen och tidskriftsrummet i nedre våningen kl. 10 f. m.—9 e. m. (sön- och helgdagar samt helgaftnar till kl. 8 e. m.), läsesalen i öfre våningen åter kl. 5—9 e. m. (sön- och helgdagar samt helgaftnar kl. 4—8; från 11 Juni till 31 Augusti kl. 6—9). I tidningssalen hafva under året 20 svenska och 24 finska tidningar i resp. 33 och 32, eller sammanlagdt 65 exemplar varit för allmänheten tillgängliga, i öfre läsesalen samt tidskriftsrummet 56 svenska och 36 finska tidskrifter och barntidningar, 2 tyska och 1 norsk tidskrift samt 3 tidskrifter med blandad svensk och finsk text i resp. 70, 59, 2, 1 och 3 eller sammanlagdt 135 exemplar. Ett friexemplar af Hufvudstadsbladet har beviljats tidningssalen af bladets redaktion. Antalet besök i läsesalarna har under år 1901 uppgått till c. 201,164, deraf på tidningssalen och tidskriftsrummet komma c. 83,600 och på öfre läsesalen 117,564 besök. Motsvarande siffror för år 1900 äro: c. 196,632 besök, c. 84,160 i tidningssalen och 112,472 i öfre läsesalen. En tablå öfver frekvensen i läsesalarna medföljer denna berättelse.

Läsesalen vid *Sörnäs filial* har under året varit tillgänglig för allmänheten alla dagar kl. 10 f. m.—9 e. m. samt sön- och helgdagar kl. 10 f. m.—8 e. m. Derstädes hafva varit framlagda tillsammans 26 tidningar, af hvilka 9 svenska i sammanlagdt 14 exemplar och 17 finska i sammanlagdt 22 exemplar. Derjemte hafva 34 tidskrifter och illustrerade tidningar varit tillgängliga i biblioteket, af dem 15 svenska och 19 finska i resp. 19 och 26 exemplar. Redaktionen för Hufvudstadsbladet har gratis tillsändt läsesalen 1 exemplar af sin tidning.

Festsalen med dertill hörande sidorum har under årets lopp begagnats så långt tid och utrymme tillåtit. Följande föreningar och korporationer hafva åtnjutit förmånen af gratis lokal för sina sammanträden och öfningar: Barnens söndagsskola, Kristliga föreningen af unga qvinnor. Barnens nykterhetsförbund „Toivon Liitto“, nykterhetsföreningarna Liitto och Walo, nykterhetsföreningen Koittos afdelningar Oksa, Sulku och Uusi-Yritys; Kvinnosaksförbundet Unionens syförening för Sörnäs; Broholmens idrotts- och gymnastikföreningarna Kaleva (tillika nykterhetsförening) och Kullervo. De af Hemscolekomitén anordnade elementarkurserna, vid hvilka undervisning meddelats åt arbetare i räkning, modersmålet, ämnes-, rätt- och skönskrifning, hafva äfven under det förflutna året fortgått i Folkets hem. Afgiftsfria populära föredrag hafva föranstaltats af: Folkhögskolesällskapet under såväl vår- som höstterminen, Kvinnosaksförbundet Unionen under vår- och Arbetets Vänner i Sörnäs under höstterminen. Alla söcknedagar har salen afgiftsfritt varit stäld till Sörnäs folkbarträdgårds förfogande ända till kl. 2 e. m. På söndagsqvällarna hafva samqväm och festligheter med eller utan inträdesafgift varit anordnade af någon bland de ofvan uppräknade föreningarna samt dertill af Evangelisk-lutherska ungdomsföreningen, Hermanstads ungdomsförening och Sörnäs folkbarträdgård.

Dessutom hafva under årets lopp i stora salen hållits andaktsstunder och särskilda allmänna möten. Nämnas bör tillika att uti Folkets hem under hösten lokal upplåtits för verkställande af kostnadsfri vaccination.

Vid *filialerna i Tölö* och *Sjömansgatan 14* hafva *läselokalerna* under Januari—Maj samt September—December varit för allmänheten tillgängliga alla dagar utom långfredagen, påskdagen, julaftons- och juldagen, tidningsrummen från kl. 10 f. m. till 9 e. m., tidskrifts- och barntidningsrummen kl. 5—7 e. m. Under Juni—Augusti ha endast tidningsrummen dagligen hållits öppna, tidskriftsrummet deremot vid Tölö filial hvarje fredag kl. 6—8 e. m. samt vid filialen Sjömansgatan 14 onsdagar och

lördagar kl. 5—7 e. m. Vid Tölö filial hafva i tidningsrummen 3 svenska och 3 finska tidningar i sammanlagdt 16 exemplar (8 sv., 8 f.) varit framlagda; i tidskriftsrummet åter 10 svenska och 11 finska barntidningar och tidskrifter i sammanlagdt 24 exemplar (12 sv., 12 f.). Vid filialen Sjömansgatan 14 äro motsvarande siffror: 7 svenska och 7 finska tidningar, i 24 exemplar (12 sv., 12 f.); 10 svenska och 11 finska barntidningar och tidskrifter, i 24 exemplar (12 sv., 12 f.).

Inrättningens styrelse.

Inrättningens Styrelse har under året utgjorts af herrar doktor Richard Sievers (ordförande), professor Fredr. Elfving och pastor K. T. Broberg (ordinarie ledamöter) samt herrar kamrer N. B. Grotenfelt, hofrådet W. Westzynthius och docenten doktor Julio Reuter (suppleanter).

Personalen.

Jemlikt § 3 i de för Biblioteket gällande Stadgar anslogs bibliotekarietjensten den 28 Februari 1901 ledig att hos Styrelsen ansökas. Af de tvenne sökande, som anmälde sig, nämligen landtdagsmannen, possessionaten Hugo Landgrén och d. v. innehafvaren af bibliotekariebefattningen, lektor Hugo Bergroth, utsågo Stadsfullmäktige vid sammanträde den 30 April till bibliotekarie för tre år framåt, räknadt från den 1 Juni 1901, lektorn Bergroth.

Med afseende å Inrättningens personal hafva under året följande förändringar inträffat. En extra amanuensbefattning, som innehades af fröken Hilma Brandt, ombildades på grund af Stadsfullmäktiges beslut af den 21 December 1900 vid ingången af år 1901 till ordinarie. Den 15 April afgick vaktmästarebiträdet K. F. Broberg från sin befattning, som derpå sköttes af vaktmästaren O. F. Weckström till den 1 Juni, då Styrelsen till vaktmästarebiträde utsåg vaktmästaren G. W. Siljander. Den 1 Oktober afgick vaktmästaren Weckström, hvars plats af Styrelsen besattes med vaktmästarebiträdet Siljander, medan dennes dittillsvarande befattning anförtroddes åt herr E. Finér. Vid filialen Sjömansgatan 14 afgick föreståndaren, stud. Eino Malmberg (Mela), i medlet af December, hvarå Styrelsen till hans efterträdare utsåg studeranden J. Raski.“